

Kurturuusujen torjuntakokemuksia etelärannikolta

Metsähallitus, Rannikon luontopalvelut
Planner in nature conservation Esko Tainio

Paikka	YKJ N	YKJ E	WGS	maanomi staja	Kasvuston ala m2	Kasvupaikka	kuvaus	matka rantaan m	Rannan ilmansuunta	pvm	Viimeisin kiireellisyys	Perustelu	Tehdyt toimet	Torjunta	Huom
Arlanden	6641371	3238947	59° 48' 8.6	Valtio	25	niitty	Kivinen niitty, rajautuu kallio	10	SE	26.7.2016		2	Laajahko niittyalue ympärillä	Voi peittää	
Ejskär	6640130	3231198	59° 47' 10.	Valtio	14	kivikko	Kivikko, osin kallio	27	SE	3.9.2015	28.7.2016	2	Vieressä kivistä niittyä, Metsähallitus myrkyttänyt hein	Peittäminen	Rannan ilmansuunta voi
Ejskär	6640485	3231258	59° 47' 22.	Valtio	7	kivikko	Kivikko, mutta vieressä kivistä	10	W	16.6.2014	30.6.2019	2	Vieressä kivistä niittyä Näivetetty 2.6.2018 ja 26.7.2018	Näivetyt tai peittäminen	Satelliittikasvusto näide

Esiintymien etukäteistiedot auttavat!

- Kaikkien havainnot auttavat, mm. puistomestarit, luontotyyppiinventoinnit, veneilijät, metsästäjät, jne.
- Tiedot auttavat suunnittelemaan torjuntatapaa ja työn kustannuksia:
 - pensaan sijainti (koordinaatit, saari tms.) = saavutettavuus
 - koko (latvuksen peittävyys m2) = työn määrä
 - kasvupaikan kuvaus kuten maaperä (esim. hiekka / sora / moreeni / niitty / kivikko / kallio → hiekalla usein syvät juuret (yli 1,5 m) ja kivikossa mahdoton kaivaa
- Valokuva
- Isot ruusupuskat näkyvät maps.google.fi:n kuvilta → remote mapping?

- Tyypillisesti ruusuja erityisen runsaasti ulkosaaristossa ja avomeren äärellä sekä ulkosaaristossa että mannerrannikolla. Suojaisessa sisäsaaristossa vähemmän esiintymiä.
 - Torjunnan alueellinen kattavuus tärkeää: vähentää uudelleen kolonisaatiota
 - Pyri siis saamaan lupa **kaikkien** kurturuusujen torjuntaan...
- ... kiinteistörajalla joskus mietityttää
- Jos et saa lupaa kaikkeen, niin torju ainakin paikat joista leviävät helposti: niemenkärjet, avorannat jne. Syvistä & suojaisista lahdista leviäminen luultavasti heikompaa
 - Kun torjut, etsi myös esiintymät lähistöltä (esim. saari kannattaa kiertää ja kerätä samalla vaikka roskia jätesäkkeihin)

Menetelmistä

- Kemiallinen torjunta glyfosaatilla varmin tapa, ja myös nopein = halvain
- Mekaaninen torjunta sopii parhaiten pienille ruusuille (0 – 1,5 m²) ja uhanalaisesiintymien luokse tai mikäli maanomistaja ei salli glyfosaatin käyttöä
- MEDIA – kerro etukäteen töistä etenkin alueilla joilla ihmiset liikkuvat paljon
- Jätä infolappu yhteystietoineen
- Varoita / merkitse jyrkkäreunaiset kuopat

See also: <https://www.metsa.fi/projekti/rannikko-life-hanke/kurttulehtiruusun-torjunta-rannikko-life-hankeessa/>

Näivetyks eli vihreiden osien poisto

- Jos mahdollista näivetä aina kun vihreää näkyy, mutta ainakin 3 kertaa kasvukaudessa
- Etenkin alkukaudesta tiheä torjuntaväli tehoaa hyvin esim. 7-14 päivän välein
- Ruusun kasvupaikka vaikuttaa menetelmän tehoon
 - parhaiten tehoaa kallioiden ja louhikoiden ruusuihin
 - rehevämmillä mailla ruusussa usein liikaa voimaa
- Sopii vapaaehtoistyöhön tai kesämökkiläisten adoptiohommmaksi
- Liian kallista muuten

Peittäminen (valoa läpäisemätön kalvo)

©Uffe Strandby

- Kiinnitä peitteet kunnolla
- Paksut pressut, esim. kulmista vahvistetut tai maatalouden katemuovit tms.
- Peitteen tulee ulottua min 1,5 - 2 m kasvuston ulkopuolelle

- Hyvä kohteilla joilla esim. uhanalaisia kasveja
- Tyynehäkö sää paras asentamiseen
- Kerää ensin kiulukat talteen
- Leikkaa ruusu alas
- Revi helposti irtoavat juuret pois

Kaivaminen ylös juurineen

- alle 1,5 m² kokoiset (peitä isommat jos et saa kaivinkonetta käyttöön)
- kivikoista vaikea kaivaa, hienommilla maaperillä juuret syvät (pensaankoko)
- Jatka torjuntaa vähintään kerran vuodessa, mieluummin 2-3 kertaa vuodessa tai mahdollisuuksien mukaan aina kun vihreää maasta nousee
- Aikaa menee maaperästä riippuen ensikerralla 4 - 8 h / 1 - 3 m², jatkossa nopeampaa
- Torjuntaan kuluu 2-5 vuotta
- Hyvä tapa vapaaehtoistyöhön: talkoot tai esim. kesämökkiläisten adoptoitavaksi

Tuhon anatomia:

- 1) Lintujen pesien tarkistus ensin
- 2) Kiulukat pois (hävitys huolella esim. poltto muualla / keittäminen tms.)
- 3) Pensaan leikkaus alas (30 cm kannot)
- 4) Juurien kaivuu huolella Ø 2 mm asti
- 5) Ylös kaivetut osat huolella kuivumaan maan pinnalle (ei maata näiden päälle)

- Huolellisuus tärkeää! Juuret kaivettava systemaattisesti ylös
- Siirrä kivet ja puut ja kaikki mikä tiellä
- Jätä kuoppa auki niin torjuntaa helppo jatkaa (merkitse kuopat jos paljon kulkijoita)

Työkalut:

- Pistolapiot (1-2 kpl)
- Rautakanget (2 – 3 kpl)
- Oksasakset (2 kpl) ja sekätöörit (2-3 kpl)
- istutuslapio tärkein pienten juurten kaivamisessa (muovi- tai teräskärkinen, teräskärkinen kestää paremmin)
- Muovitonkka tms. kiulukkoille
- Hyvin istuvat hanskat (varahanskat iltapäiväksi jos sateista)
- Hyvät EVÄÄT!

Laidunnus

- Ylämaankarja syö kurtturuusuja
- Vie vuosia, kiulukat olisi hyvä kerätä syksyisin
- Lampaat – tuskin
- Vuohet – ehkä?!

Konetyö

- Kohteilla joille koneella pääsee
- Isot pinta-alat
- Suurpiirteistä (ei niin tarkkaa)
- Mieti minne voit läjittää ylös kaivetut ruusut & maat = tärkeä kustannustekijä!
- Inverse digging

© Merja Rönkkö

- Toistuvat käsittelyt esim. tanskalaisten "biorotor" tms. maatalouden murskain
- Siiviläkauha vähentää hiekan tuloa mukaan
- Samaan aikaan kaivurin paljastamien juurien keräys käsin parantaa tulosta paljon
- Hiekka upottavaa, joten kuljetuslavetin oltava leveärenkainen ja lastia kohtuudella
- Kaivuri voi työntää lavettia
- Märkä hiekka kantaa paremmin
- Kaivaa voi kun maa ei ole paksussa roudassa
- Versojen kaivuu uudestaan ylös jos niitä yhä runsaasti

Torjunta-aine (glyfosaatti)

- Käyttö vallitsevan lainsäädännön puitteissa (2023 asti sallittu, kasvinsuojelututkinto tehty) ja valmisteen ohjeen mukaan
- Tavoitteena torjua pensas yhdellä kertaa ja minimoida haitat muulle kasvillisuudelle
- Edut:
 - tehokasta ja siksi halpaakin
 - Kertaluontoinen käyttö
 - Käyttömäärä olemattoman vrt. maatalous
 - Kohde ei ole ruoantuotantoalue
- Haitat:
 - Mahdollisesti pölyttäjille haittaa (kukat pois!)
 - Mahdollisesti karsinogeeninen (suojaimet!)
 - <https://www.luke.fi/uutinen/glyfosaatti-haviaa-hitaasti-suomalaisesta-viljelymaasta/>
- Vaihtoehdot:
 - vähemmän haitallisia toisia torjunta-aineita ei tällä tiedolla ole
 - Suolaaminen tms. muuttaa maaperää pitkäksi aikaa

- Käytä torjunta-ainetta jossa on kiinnike (imeytyy ja tappaa hyvin)
- Torjunta-aineen levitys kun
 - tuuli < 3 m/s
 - kuivaa (ei sadetta 24 h, meriveden korkeus, ei kastetta)
 - Kasvin lehdet täydessä mitassaan (kesäkuu alku -syyskuun alku)
= Hyödynnä kaikki tyynet ja kuivat päivät!
- Minimoi haitat:
 - Täsmäruiskutus tärkeää – ruiskuta kaikki lehdet (kuolee kerralla)
 - sisään jäävä kasvillisuus lähes aina kuolee
 - Yli 1 m päässä ei saa olla haittoja
 - Etäisyys vesistöön vähintään 3 m
 - Revi pois kukat: haitat pölyttäjille vähenevät
 - Noudata valmisteen ohjeita

- Ei saa käyttää luomu-laitumella
- Torjuntavälineet & suojarusteet ja niiden huolto tärkeää
- Jätä infolappu jokaiselle torjuntakohteelle:

Kurturuusun torjunta meneillään!

Tämä esiintymä on käsitelty glyfosaatilla _____

Aineen hajoamisaika on 8 - 12 viikkoa. Jos olet koskenut pensasiin, huuhtelee kohta vedellä. Marjastus ja sienestys on kielletty pensaankohdalla ja sen lähiympäristössä kuluvaan vuoteen loppuun asti.

Kurturuusu valtaa luonnontilaisia alueita uhaten saaristoluonnon säilymistä. Laji on levinnyt laajasti ja sen torjuntaan käytetään sekä mekaanisia että kemiallisia menetelmiä. Ilman torjuntaa laji runsastuu nopeasti, jolloin rantojen luontoarvot heikkenevät ja virkistyskäyttö estyy.

Lisätietoja: www.metsa.fi/rannikkolife

Yhteystiedot:

Esko Tainio, puh. 040-5381637, s-posti: Esko.Tainio@metsa.fi,
Maija Mussaari, puh. 040-5567794, s-posti: Maija.Mussaari@metsa.fi,
Päivi Leikas, puh. 040-7671141, s-posti: Paivi.Leikas@metsa.fi

Kustannukset riippuvat etenkin sijainnista

- ENSIMMÄINEN TORJUNTAKERTA:
- Peittäminen 9 – 20 e / m² (peitteestä ja paikasta riippuen)
- Käänteinen kaivaminen n. 2-3 e / m²
- Kaivurilla ylös kaivuu ja poiskuljetus: 4 - 5 e / m² (kuljetusmatka vaikuttaa PALJON)
- Ylös kaivuu käsityönä
 - Palkkatyö 25 - 50 e / m² (sijainti ja maaperä vaikuttavat PALJON)
 - Talkoolaiset + 2 puistomestaria 10 – 15 e / m²
- Glyfosaatti 6 – 9 e / m²
- Töiden luvittaminen, käytännön toimien järjestäminen ja niistä kertominen 5 - 60 e / m²
- TOISTUVIEN TORJUNTAKERTOJEN MÄÄRÄ VAIKUTTAA KOK.KULUIHIN!

Jälkityöt

- Kun aloitat kohteen torjunnan, tee se loppuun asti!
- Yksikin välivuosi torjunnassa pidentää torjuntaa vähintään vuodella
- Seuraa min 2 – 4 vuotta versojen ilmaantumista siemenpankista / juurista
 - Esim. vuosina 1 & 2 ja 4 torjunnan jälkeen
 - Sitten esim. 3 v välein
- luontainen kasvillisuus palautuu 3-5 vuodessa niin että ei juuri huomaa että paikalla on kaiveltu

• 2009 vs. 2015

©Kari Seppä